

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעתירה שבין: **"אומץ" – אזרחים למען מנהל תקין וצדק**
חברתי משפטי (ע"ר)
58-0410967
ע"י ב"כ עוה"ד ישראלה אלימלך
מרחוב איתמר בן אבי 46 נתניה 42308
טלפון: 050-5343857 פקס: 09-8851583

העותרת

נ ג ד

1. פרקליט המדינה מר משה לדור, ע"ד
פרקליטות המדינה מרחוב צאלח א-דין 29
ת.ד. 49049 ירושלים
טל: 02-6466576 פקס: 02-6467038

2. אהוד אולמרט ת.ז. 9917501
מרחוב הארבעה 21 (בית פלטיניום קומה 15)
תל-אביב

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

בימ"ש נכבד זה מתבקש ליתן צו על תנאי המורה למשיב מס. 1, פרקליט המדינה, לבוא וליתן טעם מדוע אינו עושה שימוש בסמכותו לפי חוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב 1962, ומעמיד לדין את המשיב 2 בגין חשד למעשים פליליים בפעולותיו בעת שכיחן כממלא מקום שר האוצר בכל הקשור למכירת מניות המדינה בבנק לאומי לישראל.

כן מתבקש בימ"ש נכבד זה, לאחר שמיעת העתירה, ליתן צו מוחלט כאמור ולחייב המשיבים בהוצאות העותרת בגין עתירה זו.

ואלה נימוקי העתירה:

1. בשנת 2006 ביקשה העותרת מהיועץ המשפטי לממשלה מר מני מזוז לחקור חשד לפלילים בהתנהלותו של המשיב 2 בהליך המכירה של מניות המדינה בבנק לאומי לישראל. העותרת פנתה מספר פעמים למר מני מזוז היועץ המשפטי לממשלה, ולמשיב 1 בבקשה לקבל את עמדתם בעניין. העתק מכתביה של העותרת מצורף ומסומנים **נספח 1**.

2. ביום 4.12.08 פרסם המשיב 1 את נימוקיו לסגירת תיק החקירה כנגד המשיב 2, בפרשת מכירת מניות המדינה בבנק לאומי.

3. חרף תלונת העותרת שהוגשה ליועץ המשפטי לממשלה, ופניותיה לפרקליט המדינה. נימוקי המשיב 1 לא הומצאו לעותרת, והיא למדה על קיומם מפרסום בכלי תקשורת באינטרנט.

4. העתק נימוקי המשיב 1 לסגירת תיק החקירה, כפי שפורסמו באתר האינטרנט www.news1.co.il מצורפים ומסומנים **נספח 2**.

5. העתירה בקליפת אגוז הינה כנגד החלטת המשיב 1 "כי במקרה זה על פי חומר הראיות שנאסף לא התקיימו מאפייני פסול מובהקים דיים כדי לאפשר הגשת כתב אישום בעבירה של מרמה והפרת אמונים." (פסקה 17 להחלטת פרקליט המדינה כפי שפורסמה באתר האינטרנט. להלן: "ההחלטה").

6. העותרת תטען כי החלטת המשיב 1 מנוגדת לתשתית הראייתית שהניח בהחלטתו, שיקול הדעת בה מוטעה, ההחלטה בלתי סבירה באופן מובהק, ומנוגדת להלכה שנקבעה על ידי בית משפט נכבד זה וכתוצאה מהאמור ההחלטה הנובעת ממנה הינה החלטה בלתי סבירה על פניה.

הרקע לעתירה

7. במהלך קיץ 2005 החלה המדינה בהליך של מכירת מניותיה בבנק לאומי.

8. תחילה נמכרו 6.5% לדויטשה בנק, ומאוחר יותר נמכרו 3.5% נוספים לחברת בת בקבוצת סיטי בנק. בהסכם למכירת המניות לסיטי בנק נכלל סעיף אופציה המתיר לצדדים להסכים על מכירת מניות נוספות לסיטי בנק. על רקע זה הוצע לסיטי בנק לממש את האופציה ולרכוש מניות נוספות.

9. סיטי בנק חיפש משקיעים, ובסופו של דבר התגבשה עסקה למכירת 10.5% ממניות הבנק דרך סיטי בנק לשני משקיעים כ – 5% לחברה בבעלותה של משפחת לואי מאוסטרליה, וכ 5% לחברה בשליטתו של נוחי דנקנר, כמות מזערית נוספת של המניות אמורה היתה להיוותר בידי סיטי בנק.

10. את משפחת לואי ייצג משרד גרוס קלינהונדר, חודק, הלוי, גרינברג ושות' (להלן: "משרד גרוס חודק").

11. המשיב 2 הינו מחותנו של עוה"ד יוסף גרוס, אשת בנו של המשיב 2 (עו"ד ורדית גרוס נשואה לבנו של המשיב) עובדת במשרד גרוס חודק. המשיב 2 הינו חבר קרוב של עוה"ד תמי בן דוד שהיתה אשת הקשר במשרד גרוס חודק שייצג את משפחת לואי בעסקת מכירת המניות. וכמו כן יש למשיב 2 קשרים חברתיים אישיים עם מר פרנק לואי. אם לא די בכך, עולה מההחלטה שהיו גם קשרים כלכליים בין משרד גרוס חודק לבין המשיב 2 (טיפלו עבורו בתיק בו כיהן כבורר).

12. לאחר שהודיע סיטי בנק לאנשי החשב הכללי כי העסקה עומדת להסגר, הודיע ביום 15.8.05 דיויד לואי (בנו של פרנק לואי) לאנשי סיטי בנק כי הוא אינו מתכוון להשלים את המהלך וכי הוא נסוג מכוונותיו.

13. החשב הכללי, ד"ר רו"ח ירון זליכה, חשד כי הסיבה לנסיגה הינה שיחה בין פרנק לואי לבין המשיב 2 בה מסר המשיב 2 ללואי כי יוכל לקנות

במישרין ובמחיר זול יותר את גרעין השליטה (שיוצע בהליך מכירה מיוחד) וזאת בשל העדר מתמודדים אחרים. העמודים הרלוונטים מתוך ספרו של ד"ר י. זליכה "הגוורדיה השחורה" מצורפים ומסומנים **נספח 3**.

14. אולמרט לא חשף בפני הדרג המקצועי את קשריו עם פרנק לואי, ובהמשך פעל באופן רצוף לשינוי תנאי המכירה לטובת קבוצת לואי, על פי בקשותיה ובהתעלם מבקשות קבוצות אחרות, תוך שהוא עומד בקשר ישיר עם משרד גרוס חודק (משרד עוה"ד של מחותנו) ובמיוחד עם עוה"ד תמי בן דוד (חברת משפחה קרובה).

15. במעשיו פעל לכאורה המשיב 2 במשוא פנים לשם הטיית תנאי המכירה של הבנק, כאשר הוא מסתיר את קשריו האישיים, החברתיים והמשפחתיים עם אחת מהקבוצות ועם מיצגיה.

16. העותרת תטען כי ישנה תשתית ראייתית מוצקה להעמדת המשיב 2 לדין, וכי לאור התשתית הראייתית, חומרת המעשים המיוחסים למשיב 2 והחשש הכבד לפגיעה באמון הציבור לאור מעמדו הרם של המשיב 2 - החלטת המשיב 1 שלא להעמיד לדין אינה מתקבלת על הדעת בנסיבות העניין.

ההחלטה שלא להעמיד לדין הינה בלתי סבירה לאור הראיות המצביעות על זיקה פרטית, מרמה והפרת אמונים.

17. סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז 1977 קובע:

"עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו - מאסר שלוש שנים."

18. המשיב 2 פעל במשוא פנים כלפי קבוצה של ידידו פרנק לואי, אשר יוצגה על ידי משרדו של מחותנו (עוה"ד יוסף גרוס), כאשר אשת הקשר במשרד היא חברת משפחה קרובה (עוה"ד תמי בן דוד).

19. כפי שעולה מחומר הראיות שנפרסם בהחלטה, ישנה תשתית ראייתית מוצקה להוכחת ניגוד עניינים, משוא פנים ואף זיקה פרטית.

20. הראיות אותן מונה המשיב 1 בהחלטתו הינן בין היתר:

- א. יומן הפגישות של המשיב 2
- ב. פרוטוקולים מהישיבות עם הדרג המקצועי
- ג. תרשומת שערך גורטלר בישיב מיום 2.11.05.
- ד. מכתבה של עו"ד בן דוד ממשרד גרוס חודק ממנו הקריא המשיב 2 בישיבה מיום 2.11.05.
- ה. חיובי שכ"ט של עו"ד בן דוד את קבוצת לואי בגין פגישותיה ושיחותיה עם המשיב 2.
- ו. עדותו של החשב הכללי ד"ר ירון זליכה.
- ז. עדויות של עובדי מדינה נוספים ויועציה במכרז.

21. יטען המשיב 1 כי החלטתו הינה בגדר מתחם הסבירות. והרי שיקול הדעת הינו של הרשות. המשיב 1 הגורם המוסמך במקרה זה לבחון את משקל

הראיות להוכחת האישום – בחן אותן בעיניו המקצועיות ומצא שאין בהן די.

22. דע עקא, כי שיקול הדעת של המשיב 1 אינו יכול להיות תלוש מהראיות. לעניין זה יפים דבריו של המלומד י. זמיר בספרו הסמכות המנהלית בעמוד 733 :

”אכן, שיקול הדעת הוא חופש לבחור בין אפשרויות שונות, אך אין הוא חופש מוחלט. שיקול דעת אינו קפריזה. רשות מינהלית שמפעילה את שיקול הדעת שלה ללא בירור העובדות הנוגעות לעניין, ומחליטה על יסוד תחושה בעלמא, או שדעתה נחושה להגיע לתוצאה מסוימת ללא תלות בעובדות המקרה, אינה מפעילה שיקול דעת כנדרש בחוק. במקרה כזה ניתן לומר על הרשות כי היא פועלת בשרירות. שרירות היא סוג של שחיתות. יש בה חומרה קיצונית. היא עילה לפסול כל החלטה מנהלית.”

החלטותיו של המשיב 1 מנוגדות לממצאים העובדתיים שקבע

23. המשיב 1 קבע בין היתר את הממצאים העובדתיים הבאים:
- א. המשיב 2 קבע פגישה דחופה לבקשת עוה"ד בן דוד (פסקה 56 להחלטה).
 - ב. המשיב 2 ידע כי עוה"ד תמי בן דוד באה בשמו של לקוח מסויים (פסקה 57 להחלטה).
 - ג. המשיב 2 ידע כי עוה"ד בן דוד ייצגה בפגישה מיום 12.9.05 את משפחת לואי (פסקה 58 להחלטה).
 - ד. המשיב 2 לא סיפר לחשב הכללי כי בקשתו לדחות את מועד פרסום נוהל המכירה באה בעקבות פגישתו עם בן דוד ואברמזון (פסקה 62 להחלטה).
 - ה. אין להניח כי המשיב 2 העלה את בקשת דחיית הפרסום על דעת עצמו – וכי מדוע יעשה כן? ברור כי פעל על פי מאמצי שכנוע של משקיע אסטרטגי כלשהו, או של מי מטעמו (פסקה 71 להחלטה).
 - ו. בשיחת טלפון בערב יום הכיפורים, נמסר מידע מהמשיב 2 לעוה"ד בן דוד על שינויים בהליך המכירה שיש בהם כדי להטיב עם לקוחה (פרנק לואי), וזאת כאשר הוחלט על השיפורים מספר ימים אחרי כן. (השיפורים כללו: הארכת תקופת האופציה, הקלה במגבלות על חלוקת דיבידנדים, והנחה על מחיר האופציה) (פסקה 83-85 להחלטה). ויודגש: ערכם של השיפורים מאות מיליוני ₪ - {שווי השיפורים בתנאי המכירה אינם חלק מקביעות המשיב - י.א.}.
 - ז. בישיבה עם הגורמים המקצועיים מיום 2.11.05 המשיב 2 החזיק והסתייע בהעתק ממכתב ההשגות שנשלח אליו על ידי עוה"ד בן דוד, ולא העלה לדיון או ביקש סיכום של הדרישות מטעמן של הקבוצות הנוספות (פסקה 108 להחלטה).
 - ח. הקשרים עם משרד גרוס חודק, המשרד השלים פסק בורר מנומק בהשקעה רבה (וקיבל על כך שכר – מעיד על קשר כלכלי). וכן "אולמרט לבטח ידע שלמרות הפרישה המשיך המשרד לשאת את שמו של גרוס כראשון לשמות השותפים." (פסקה 140 להחלטה). בנוסף לכלתו של המשיב 2 ורדית גרוס,

מעמד מיוחד במשרד המקנה לה זכות להצטרף בעתיד כשותפה במשרד (פסקה 142 להחלטה).

ט. הקשרים עם עוה"ד בן דוד: המשיב 1 קבע כי הקשר בין המשיב 2 לבין קבוצת לוואי התנהל בעיקר עם עוה"ד בן דוד המועסקת במשרד גרוס חודק והיא ידידה אישית של אולמרט ורעייתו.

י. המשיב 1 קבע כממצא עובדתי כי "מהראיות עולה עוד כי הקשר העיקרי בין קבוצת לוואי לאולמרט התנהל באמצעות בו דוד. בשל צינור השפעה זה נהנתה הקבוצה מיחס מיוחד הן ברמת הנגישות לאולמרט והן בתדירות הפגישות והשיחות עימו". (פסקה 147 להחלטה).

יא. המשיב 1 קבע כי הקשר של המשיב 2 עם עוה"ד בן דוד היה האינטנסיבי בקשריו בהשוואה ליתר מכריו. (פסקה 156 להחלטה).

24. ההחלטה של המשיב 1 שלא להעמיד לדין את המשיב 2, סותרת את הממצאים העובדתיים שקבע.

25. הקביעה הברורה של המשיב 1 כי ניתן לקבוצה מסויימת יחס מיוחד הינה קביעה שדי היה בה כדי לחייב את המשיב 1 להעמיד לדין את המשיב 2 בגין הפרת אמונים, לא כל שכן בצירוף עם יתר הקביעות והממצאים.

26. בהחלטת המשיב 1 "כי במקרה זה על פי חומר הראיות שנאסף לא התקיימו מאפייני פסול מובהקים דיים כדי לאפשר הגשת כתב אישום בעבירה של מרמה והפרת אמונים". - ישנה למצער טעות בשקילת הראיות ולחלופין טעות בשיקול הדעת.

27. חלק מהממצאים שקבע המשיב 1 אינם מתיישבים כלל עם חומר הראיות

א. המשיב 1 קבע בין היתר כי לא התגבשה קבוצה ועוה"ד פעלו מטעם עצמם? (פסקה 96 להחלטה). האם קביעה זו מתיישבת עם חומר הראיות המצביע על חיובי שעות של עוה"ד בן דוד את קבוצת לוואי. העותרת תטען כי ממצא זה של המשיב 1 תמוה ועל פניו אינו מתיישב עם חומר הראיות.

ב. ממצא עובדתי נוסף, אשר רב הנסתר בו על הגלוי, הינו עניינו של תיק בוררות כלשהו, בו עסק המשיב 2 כבורר (פסקה 138 להחלטה). בסופו של יום מי שעסק בכתיבת פסק הבורר תוך השקעה של שעות בעיון בחומר הבוררות, ניתוחו, וכתיבת החלטה סופית היה משרד גרוס חודק. החלטת המשיב 1 התעלמה מכך שמדובר בקשר עסקי לכל דבר ועניין.

קביעה זו אינה מתיישבת עם העובדה שמשרד גרוס חודק קיבל שכר ובנוסף המשיב 2 קיבל תמורה "תרומה" לגוף עלום ששמו אינו נחשף בהחלטה ואין לדעת מה או יותר נכון מי מסתתר מאחוריו. (פסקה 139 להחלטה)

ג. קביעה תמוהה נוספת היא קביעת המשיב 1 כי המשיב 2 לא ידע שעוה"ד יוסף גרוס מרוויח מהמשרד (פסקה 141 להחלטה). והרי שמו של עוה"ד גרוס מתנוסס ראשון בשמות השותפים, הוא קרוב משפחה של המשיב 2 (דרך נישואי ילדיהם). על כן קשה לקבל קביעה עובדתית כל כך מרוחקת מניסיון החיים ומהשכל הישר.

28. לעניין שקילת הראיות וקביעת הממצאים, ראוי במקרה זה כי בית המשפט יתערב ויבחן את החלטה של המשיב 1 לאור חוסר הסבירות המובהק בה:

"אם הרשות נתנה לראיה משקל שאינו עומד במבחן הסבירות, כלומר, משקל שרשות סבירה לא היתה נותנת, אפשר שבית המשפט יתערב כדי לפסול החלטה המתבססת על אותה ראיה. כך, למשל לגבי החלטה של היועץ המשפטי לממשלה בשאלה אם המשקל של ראיה מסויימת מספיק כדי לבסס עליו כתב אישום כדברי השופט בך, ההתערבות של בית המשפט בעניין זה, 'הקשור במשקלו של חומר הראיות תהיה נדירה, אך אפשרית היא אם ספקנותו של היועץ המשפטי בדבר משקל הראיות הינה בלתי סבירה בעליל."

י. זמיר, הסמכות המנהלית, בעמוד 754.

החלטת המשיב 1 מנוגדת להלכה שנקבעה על ידי בית משפט נכבד זה

29. בית המשפט הנכבד עסק בסעיפי המרמה והפרת אמונים באופן נרחב ומפורט בדפ"נ 1397/03 מדינת ישראל נ' שמעון שבס (להלן: "הלכת שבס").

בין היתר קבע כב' הנשיא (כתוארו דאז – א. ברק) בהלכת שבס בפסקה 53 לפסק דינו:

"ככל שמעמדו של עובד הציבור רם יותר, כן עשוי ניגוד העניינים שבו הוא מצוי להגביר את הפגיעה המהותית בערך המוגן על ידי האיסור הפלילי.

...
אכן, עובד מדינה בכיר משמש דוגמא לכפופים לו. מעמדו בציבור מאפשר לו להקרין כלפי הציבור הרחב הגינות, אמון יושר ויושרה (ראו פרשת אייזנברג, עמ' 266). כאשר עובד ציבור זה מצוי בניגוד עניינים הוא מקרין כלפי הכפופים לו וכלפי הציבור כולו את כשלונה של המערכת הציבורית, את שבירתם של הכלים הממלכתיים. כאשר ניגוד העניינים כולל בחובו היבט כספי, עובד הציבור מקרין את הקשר בין הון לשלטון. כל אלה מבססים פגיעה מהותית באמון הציבור בעובדי הציבור, בגיעה מהותית בטוהר המידות ופגיעה מהותית התקינות המינהל."

30. השאלה הנשאלת הינה: האם היה ניגוד עניינים במקרה שלפנינו? דומה כי המשיב 1 עונה בחיוב על שאלה זו אך סבור כי עוצמתו של ניגוד העניינים נמוכה (פסקה 190 להחלטה).

31. העותרת טוענת כי עוצמת ניגוד העניינים (המורכב מקשרים חברתיים, משפחתיים, כלכליים ועסקיים עם קבוצת לוואי ועם מייצגיה) חזקה במיוחד.

32. בנוסף לכך, מעמדו של המשיב 2 באותו תקופה היה רם ביותר בשירות הציבורי: המשיב 2 כיהן כממלא מקום ראש הממשלה שר התעשייה המסחר והתעסוקה, וממלא מקום שר האוצר.

33. בעניין זה קבע כבוד הנשיא כתוארו דאז א. ברק בפסקה 53:

"ככל שמעמדו של עובד הציבור רם יותר, כן עשוי ניגוד העניינים שבו הוא מצוי להגביר את הפגיעה המהותית בערך המוגן על ידי האיסור הפלילי."

34. לכן, גם אם אפשר היה לטעון, כפי שטוען המשיב 1 (והעותרת כמובן מתנגדת לטענה זו מכל וכל) כי עוצמת ניגוד העניינים אינה מצדיקה העמדה לדין פלילי, הרי שכשמדובר בעובד הציבור במעמד כל כך גבוה, הרי שהעוצמה הנדרשת בבחינת ניגוד העניינים - פוחתת.

35. היסוד הנפשי הנדרש להוכחת העבירה פורט אף הוא בהלכת שבס (פסקה 55 לפסק דינו של הנשיא כתוארו דאז א. ברק):

"נדרש יחס נפשי לטיב הפיזי של ההתנהגות. לא נדרש כי העושה יהא מודע לכך כי מעשהו מהווה 'הפרת אמונים' או כי מעשהו פוגע בערכים שהאיסור הפלילי נועד להגן עליהם."

ובפסקה 56

"הפרת האמונים אינה דורשת מחשבה פלילית מיוחדת. היא מסתפקת בעקרון הכללי של מודעות."

36. על פניו, מחומר הראיות עולה כי הייתה מודעות לטיב הפיזי של ההתנהגות. ודומה כי אף המשיב 1 אינו חולק על כך.

37. דומה כי המשיב 1 ייחס חשיבות לכך שהשינויים שבוצעו בתנאי המכירה בפועל לא תאמו במלואם את השינויים אותם ביקשה קבוצת לואי באמצעות נציגיה (פסקה 233) – קרי לתוצאה. מתן משקל לסוגיה זו, אף הוא מנוגד להלכת שבס (פסקה 39 לפסק דינו של הנשיא כתוארו דאז א. ברק) שבה חזרו על הקביעה כי:

"העבירה של מרמה והפרת אמונים אינה עבירה תוצאתית אלא עבירה התנהגותית."

38. החלטת המשיב נוגדת את הלכת שבס ומוחקת דה פקטו את עברת הפרת אמונים מספר החוקים של מדינת ישראל.

ועל כך חזר בית המשפט (פסקה 30 לפסק דינו של הנשיא כתוארו דאז א. ברק) וציין:

"אכן, האיסור הפלילי על הפרת אמונים הוא מכשיר מרכזי למאבקה של החברה לשמירה על טוהר השירות והשורות, למניעת סטיות מהשורה, ולהבטחת אמון הציבור במשרתי הציבור. ביטולה של העבירה או אף צמצומה מעבר לנדרש יפגע בכוחה של החברה להגן על עצמה מפני עובדי ציבור העושים שימוש לרעה בכוח השלטון. כוח זה הופקד בידיהם בנאמנות. הסנקציה הפלילית נועדה להבטיח כי הנאמנות תישמר, וכי כוח השלטון לא יהפך לשלטון הכוח."

39. ועוד עמד בית המשפט הנכבד על חשיבותה של העמדה לדין בעבירת הפרת אמונים ואכיפתו של טוהר המידות הנדרש מעובד ציבור (פסקה 74 לפסק דינו של הנשיא כתוארו דאז א. ברק):

“באותה מידה חשוב הוא שלא לשלול את האופי הפלילי של התנהגות שאופיה הדומיננטי הוא פלילי. חשוב הוא להדגיש כי עובד הציבור הוא נאמן הציבור; כי משלו אין לו ולא כלום, וכל שיש לו, למען הציבור יש לו; כי נאמנות מחייבת הגינות, יושר, ענייניות, שוויון, סבירות, ואיסור הימצאות במצב של ניגוד עניינים; כי הגשמתם של אלה מחייב התנהגות על פי הדינים והנהלים, שמירה על אמון הציבור בעובדי הציבור ועל טוהר פעולותיהם. לשם הבטחת מטרות אלה בא האיסור הפלילי באשר להפרת אמונים. הוא בא למנוע התנהגות של עובדי הציבור שהיא מסוכנת לחברה ולסדרי הממשל. עובד ציבור המפר אמונים מכרסם בעבותות הקושרות אותנו כבני חברה אחת. הוא מפר את האמון של פרט לפרט, ושל הפרט לשלטון. הוא מעודד זלזול ברשויות הציבור ובעובדי הציבור. הוא מטיל ציניות כלפי רשויות המנהל וכלפי הסדר החברתי הקיים. הוא פוגם באמון של הפרט בתיפקודו של הכלל ובכלל מערער את היציבות החברתית (ראו פרשת סויסא, עמ' 777). כמוכן, הפרת אמון אחת של עובד ציבור אחד לא תגרור אחריה מלוא תוצאות אלה. אך מעשה אסור גורר מעשה אסור. הגבול בין אסור למותר מטשטש. רשויות אכיפת החוק עומדות אובדות עצות. המסה הקריטית הולכת ומתעצמת. תוצאותיה קשות הן לחברה. מכאן החשיבות הרבה בעצם קיומו של האיסור הפלילי על הפרת אמונים; מכאן החשיבות בקביעת גבולותיו של האיסור ובאכיפתם.”

40. הדברים שנכתבו על ידי בית משפט נכבד זה בנובמבר 2004, דומה שניבאו את שיתרחש תקופה קצרה אח"כ.

41. האם אין משמעות להנחיית בית המשפט? האם חרף אותם הדברים שנאמרו באופן נרחב וברור על ידי בית המשפט הנכבד, יכול המשיב 1 להתנער מפרשנות בית המשפט העליון את סעיף העבירה? העותרת סבורה שלא.

הפגיעה באמון הציבור

42. בענייננו מדובר בפגיעה קשה וחד משמעית באמון הציבור בשלטון.

43. קשה לקבל מצב במדינה דמוקרטית בו חברים/ מקורבים של גורם זה או אחר יוכלו לרכוש במחירי חיסול נכסים של המדינה – והכל על חשבון האזרח הפשוט.

44. מדוע קרבה חברית של מייצגים צריכה להביא לשינוי בתנאי מכירת בנק בישראל?

45. האם קשרי משפחה/ חברות מצדיקים פעולות של עובד ציבור לטובת לקוחות המשפחה/ החברים?

46. האם זהו המסר שצריכים לקבל אזרחי המדינה שאינם נמנים על חוג חבריו של עובד הציבור? או שאינם נמנים על חוג לקוחותיה של חברת משפחה קרובה של אותו עובד ציבור?

47. לעניין זה מופנה שוב בית המשפט הנכבד להלכת שבס בפסקה 62 לפסק דינו של כב' הנשיא כתוארו דאז א. ברק:

"הצטברותם של נתונים אלה באשר לבכירות התפקיד ועוצמת ניגוד העניינים יוצרת מתכון בדוק לפגיעה קשה באמון הציבור בשרות המדינה. פגיעה זו נבחנת באופן אובייקטיבי ולא על פי השקפתו האישית של הנוגע בדבר. ההשלכות הקשות של הפגיעה באמון הציבור הן בשני מישורים: האחד, במישור הפנימי של עובדי המדינה. האם רואים במנהל הכללי דוגמא ומופת. 'אם מותר לו – מותר גם לנו' הם אומרים בליבם. הדבר מקרין עצמו במהירות לתוך השרות הציבורי ופוגע בו קשות... המישור השני הוא החיצוני. התנהלותו של מנהל כללי בניגוד עניינים כה חמור משפיעה באופן הרסני על יחס הציבור אל עובדי הציבור. 'כולם מושחתים' – הם חושבים לעצמם. בוודאי כך, משקום שיש קשר כספי קודם בין עובד הציבור לבין חברו הטוב. 'ההון שולט בשלטון' יגידו."

48. אם כך לגבי מנהל כללי, מקל וחומר כאשר מדובר בשר התעשייה המסחר והתעסוקה, מ"מ מקום שר האוצר ובמ"מ ראש הממשלה. אם כך לגבי קשרים חברתיים וכלכליים. מקל וחומר כאשר מדובר בקשרים חברתיים, כלכליים, עסקיים, משפחתיים של עובד הציבור עם קבוצת לוואי ועם מייצגיה.

49. בנקודה זו מסכמת בצורה חדה וברורה כב' הנשיאה ד. בייניש (פסקה 2 לפסק דינה):

"הנה כי כן תמימי דעים אנו כי עבירת המרמה והפרת האמונים היא אחד המחסומים העיקריים שהציב המחוקק למניעת התדרדרות השירות הציבורי ממנהל תקין למינהל קלוקל; ואוסף עוד כי עלינו לשוות לנגד עיננו כי אך כפסע הוא המרחק בין מינהל מושחת לתהליך של כרסום משמעותי באופיו ובחוסנו של המשטר הדמוקרטי. לפיכך, אל לנו להגזים בצמצום הוראת סעיף 284; כאשר יש בהתנהגותו של עובד הציבור משום פגיעה מהותית בערכים המצויים בבסיס העבירה, אין להירתע מהשימוש בהליך הפלילי ומהטלת סנקציה עונשית בגין התנהגות זו."

סוף דבר

50. מדובר במקרה **החמור ביותר** בשרשרת החקירות שנוהלו כנגד המשיב 2. אין מדובר במעטפות מזומנים, בחשבונות פיקטיביות, במינויי פסולים ואפילו לא בשוויו של בית – אלא במכירת בנק בישראל (שווי המכירה כ- **4.5 מיליארד ש"ח**) במשוא פנים ותוך שנעשים לכאורה שינויים מקלים בתנאי המכר של הבנק לטובת קבוצה מסוימת (ובהתעלם מדרשותיהן של הקבוצות האחרות).

51. אמון הציבור במערכת דורש העמדה לדין של המשיב 2, אף אם הנטל להוכחת העבירות הינו נטל לא קל.

52. עבודת המשיב 1 אינה קלה, וכך במיוחד בעבירות מסוג זה, יחד עם זאת – זו עבודתו, ולא ניתן להתנער ממנה בשל הקושי הכרוך בה כאשר העובדות הראיות ועוצמתן מצביעים על כך שבוצעה עבירה.

53. לאור הראיות והממצאים העובדתיים, במקרה זה אין מנוס מבחינת הסוגיה בעין הביקורת השיפוטית.

54. לאור האמור מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כי ההחלטה שלא להעמיד את המשיב 2 לדין הינה בלתי סבירה בנסיבות העניין, ולהורות למשיב 1 להעמיד לדין את המשיב 2, בגין עבירות מרמה והפרת אמונים במכירת מניות המדינה בבנק לאומי.

55. כן מתבקש בימ"ש נכבד זה, לחייב המשיבים בהוצאות העותרת בגין עתירה זו.

56. עתירה זו נתמכת בתצהירו של מר אריה אבנרי, בשם העותרת.